

Motion till riksdagen 2024/25:1800

av **Annika Strandhäll (S)**

Individualiserad föräldraförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Individualiserad föräldraförsäkring är en av de viktigaste jämställdhetsreformerna för att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män. Dess effekter skulle bidra starkt till att Sverige når de uppsatta jämställdhetsmålen om ett jämställt arbetsliv, att män och kvinnor ska ha samma makt och ges samma möjligheter att forma sina egna liv, eftersom reformen påverkar både arbetsliv, pensioner och familjesituation.

Utvecklingen mot ett mer jämställt uttag av föräldrapenningdagarna har avtagit, och i dagsläget saknas det politiska initiativ som ökar jämställdheten. De förslag som regeringen presenterat får motsatt effekt på uttaget. Förslagen öppnar för ett nannysystem i Sverige och kommer att leda till ökad ojämställdhet på arbetsmarknaden och en ökad press på föräldrar, i synnerhet pappor, att inte ta ut sina föräldradagar.

Det är fortfarande kvinnor som tar ut den största delen av föräldraledigheten, detta oavsett ekonomisk situation. Mönstret är tydligt och är en konsekvens av ett ojämställt samhälle. Dessutom är det fortfarande ett stort lönegap mellan kvinnor och män, under en hel livstid nästan 3,6 miljoner kr. Ojämställda löner och värderingen av kvinnligt dominerade yrken är en av orsakerna men fördelningen av obetalt hemarbete är en annan stor orsak. Kvinnor är de som i störst utsträckning tar ansvar för det obetalda hemarbetet och tvingas gå ner i arbetstid vid olika tillfällen under ett arbetsliv samtidigt som de är de som i störst utsträckning är hemma vid vård av barn. En individualiserad föräldraförsäkring är den enda vägen att nå ett jämställt föräldraskap och därigenom ett jämställt arbetsliv.

Reformeringen av föräldraförsäkringen behöver även innebära att det görs ett större uttag av dagarna under barnets första levnadsår så systemet inte upprätthåller att kvinnor är borta längre från arbetsmarknaden än män.

Därför är reformen om en individualiserad föräldraförsäkring en helt nödvändig jämställdhetsreform men också en rättighetsreform för det enskilda barnet när det gäller rätt till att vara med sina vårdnadshavare.

En tidsplan för införandet av denna reform är ett sätt att visa hur den stegvis kan införas med tydlig målsättning att nå ökad jämställdhet i arbetslivet och i samhället.

Annika Strandhäll (S)